

*Весна Ђорђевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

*Марина Николић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

*Ђорђе Оташевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ (6)

Грађа за речник нових речи доноси неологизме који су се у српском језику појавили у последњих двадесетак година. Овде обрађени неологизми нису забележени у речнику „Do you speak anglosrpski? : Rečnik novijih anglicizama“ Вере Васић, Твртка Прћића и Вере Нејгебауер (Нови Сад: Змај, 2001), „Великом речнику страних речи и израза“ Ивана Клајна и Милана Шипке (Нови Сад: Прометеј, 2006) и „Речнику српскога језика“ (Нови Сад: Матица Српска, 2007).

Речнички чланак садржи највише осам целина: 1) семантичка дефиниција, 2) илустративни примери (цитати), 3) порекло одредничке речи или синтагме (етимологија), 4) фонетске и морфолошке варијанте одредничке речи или синтагме, 5) синоними одредничке речи или синтагме, 6) семантичка област којој одредничка реч или синтагма припадају, 7) детерминативи – одредничке речи (најчешће именице) употребљене као друга врста речи (најчешће као придев), 8) лингвистичке напомене.

Семантичке дефиниције су лексикографске а не енциклопедијске и садрже само ону количину енциклопедијских информација која је неопходна за успешну семантичку идентификацију одредничке речи или синтагме. За свако значење наводи се од три до пет илустративних примера (цитата). Они су понекад знатно дужи него што је у дескриптивној лексикографији уобичајено. У тим случајевима њихов задатак је да пруже додатне енциклопедијске податке. За текстове са интернета због уштеде простора и прегледности нису навођене пуне адресе јер је уз помоћ било којег претраживача могуће лако утврдити о којем се тексту ради.

* vesna.djordjevic@isj.sanu.ac.rs

* marina.nikolic@isj.sanu.ac.rs

* djordje.otasevic@isj.sanu.ac.rs

Семантички неологизми су означени звездицом (*). Коса црта (/) показује да је у оригиналном тексту реченица после ње прва реченица у следећем пасусу (најчешће се среће након новинских наслова). Три тачке између угластих заграда ([...]) означавају да је део оригиналног текста изостављен.

Аутори Грађе и уредништво *Новоречја* ће бити захвални свим читаоцима који нам укажу на рогобатне неологизме страног порекла који се још нису одомаћили у српском језику и пошаљу предлоге за речи домаћег порекла којима се они евентуално могу заменити (за одомаћене речи страног порекла, колико год да су незграпне и неуклопљене, највероватније је сувише касно). Такве предлоге ћемо наводити у осмој целини речничког чланка.

СКРАЋЕНИЦЕ:

ж.р.	— именица женског рода	несврш.	— глагол несвршеног вида
енгл.	— енглески језик		да
мн.	— множина	прид.	— придев
м.р.	— именица мушког рода	прил.	— прилог
непром.	— непромењива реч	сврш.	— глагол свршеног вида
нераспр.	— нераспрострањено	с.р.	— именица средњег рода

ФОТОБОМБИНГ м. р.

❶ дефиниција *неочекивано појављивање у кадру људи, животиња или предмета за време нечијег фотографисања, случајно или с циљем да се направи шала, а да фотографисана особа тога није свесна.*

❷ цитати Fotobombing je relativno novi pojam koji u prevodu znači upadanje u kadar za vreme nečijeg fotografisanja, bez da je ta osoba svesna da je još neko u kadru. Popularnost ovih fotografija na internetu preti da ugrozi do sada neprevaziđeni selfi, a posebno su zanimljive one na kojima se nalaze nepozvane životinje! (blic.rs, 7. 5. 2015); Neočekivani element na ovoj slici i naš odgovor na njega mogu da objasne zašto je „fotobombing” postao tako popularan trend, pošto rezultira neočekivanim emotivnim iskustvom. Iznenadna „lepa” iznenađenja dobra su za nas, pošto u psihološkom smislu osećamo da smo dobili više nego što smo očekivali – navodi Mur. Fotografiju su uslikali Melisa Branc i njen suprug Džekson 2009. godine (blic.rs, 20. 6. 2015); FOTOBOMBING: Veoma popularna zabava čak i

među životinjama! (telegraf.rs, 11. 6. 2013); Uredništvo Kolinsovog rečnika engleskog jezika za Reč 2014. godine izabralo je photobombing [*photobombing*]. Ova reč se koristi da označi upadanje u kadar za vreme nečijeg fotografisanja, a da osoba ili osobe koje se fotografišu nisu toga svesne (politika.rs, 28. 11. 2015); Photobombing su naravno izmislili ljudi i to davne 1970. godine, kada je Rollen Stewart postao svetski poznat tako što se u live prenosima popularnih sportskih događaja pojavljivao sa čupavom perikom duginih boja (muskimagazin.rs).

③ порекло енгл. photobombing.

⑥ област интернет.

фотобомбер м. р.

① дефиниција *особа, такође животиња или предмет, која изводи фотобомбинг, неочекивано појављување у кадру за време нечијег фотографисања, случајно или с циљем да се направи шала, а да фотографисана особа тога није свесна.*

② цитати Ovaj @putokaz i @bunk isto oni *fotobombieri* što ljudima kvare slike (forum.klix.ba, 7. 2. 2020). 10 razloga zbog kojih svako treba da ima zlatnog retrievera / Najveći su „Fotobombieri” (muskimagazin.rs); Ovo nije prvi put da je fotografski snimak modela pokvario fotobomber ali ovi konkretni fotobombieri za pse su naročito strašni (bs.eferrit.com).

③ порекло према енгл. photobomb.

⑥ област интернет.

⑧ напомене Нераспрострањено.

фотобомберка ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која изводи фотобомбинг, неочекивано појављување у кадру за време фотографисања, случајно или с циљем да се направи шала, а да фотографисана особа тога није свесна.*

② цитати A curica iza odlična iskusna fotobomberka pozerka (twitter.com, 23. 5. 2016).

③ порекло према енгл. photobomb.

⑥ област интернет.

⑧ напомене Нераспрострањено.

фотошòпер м. р.

❶ дефиниција *особа која обрађује дигиталне слике или фотографије у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу; особа мушког рода која обрађује дигиталне слике или фотографије у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

❷ цитати Okrivljeni fotošoper složio se sa presudom i konstatovao da bi i on sam sebi isto presudio, da ga nisu uhapsili neposredno nakon smrti Velikog vođe. Ipak, Ki Hun je rekao da za pojedine propuste od pre tri godine treba kriviti i tehniku./ – Prve dve godine sam smeo da radim samo u Paintu, jer su se vlasti plašile da bih Fotošop mogao da zloupotrebim i načinim da Kim Džong Il deluje još bolesnije, ili da ću njegovom sinu Kim Džong Unu dodati još koji kilogram – rekao je Kin Hun neposredno pred izricanje presude (njuz.net, 20. 12. 2011); Kao profesionalni fotošoper mogu reći par miliona stvari ali nemamo sada vremena / 1. POTAMNJIVANJE KOŽE WENT WRONG, prešlo ti na farmericama i ispod ruke, takođe si zaboravila da potamniš ruku koja je podignuta (twitter.com, 21. 9. 2019); Američka novinarka i fotografkinja, Esther Honig, imala je veoma interesantnu ideju za fotografski projekat koji bi odgovorio na teško pitanje na veoma genijalan način: kako uporediti standarde ženske ljepote u svijetu? Njeno rješenje je bilo jednostavno: poslala je sliku svog autoportreta „fotošoperima” širom svijeta sa jednim zahtjevom – da je uljepšaju. Svaki fotošoper, bilo da se radilo o amateru ili profesionalcu, obavio je zadatak na svoj način, dajući Esther (ali i nama) uvid u ono šta bar jedna osoba u datoj zemlji smatra ljepotom. Estherino lice se suptilno (ne baš u svim slučajevima) mijenjalo, u obliku i boji, kako je putovalo oko svijeta (6yka.com, 2. 7. 2014); Pored teškog poraza u finalu Kupa konfederacija Špance, tačnije njihovog golmana, dodatno je isprovocirao jedan brazilski fotošoper fotografijom na kojoj brazilski vunderkid ljubi Saru Karbonero (telegraf.rs, 1. 7. 2013).

❸ порекло према енгл. Photoshop.

❹ област фотографија.

фотошòперка ж. р.

❶ дефиниција *особа женског рода која обрађује дигиталне слике или фотографије у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

❷ цитати Najpoznatija „fotošoperka”: Nataša Kojić. Ovaj put je pronašla pozadinu na kojoj se neće videti ukoliko se „doradi” (arhiva.vesti-online.com, 27. 10. 2017); Pre 30 god na fotografiji sa neke svadbe moja strina žmuri. Pogleda besno u fotografa, uzme hemijsku i nacрта oči. Gleda je čo-

vek, a ona kaže: „Ti ćeš meni da ja žmurim. Od mene ovako lepe, ti ćeš da praviš slepicu. Ne može.” : moja strina prva fotošoperka (twitter.com, 18. 9. 2019); Zanimanje pevačica, smer fotošoperka (telegraf.rs, 3. 2. 2015).

③ порекло према енгл. Photoshop.

⑥ област фотографија.

фотошòперскĭ, -ā, -ō

① дефиниција *који, која, које се односи на фотошопирање (фотошоповање), фотошопере и фотошоперке (= обраду дигиталних слика или фотографија у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу, као и на особе које се тиме баве).*

② цитати *Ima li neka dobra duša fotošoperska da sredi bebinu fotku po onim standardima za američku vizu? (twitter.com, 5. 2. 2015); To je više bio fotošoperski poduhvat (twitter.com, 23. 12. 2018); Tvoje slike ne pokazuju toliko fotošoperske veštine koliko pokazuju da si imao izuzetno traumatično detinjstvo (twitter.com, 28. 5. 2020); Slika pokazuje tri opasne pijavice koje prilaze brodu za prevoz tereta. Ipak, Nacionalna meteorološka služba u SAD-u vrlo brzo je razotkrila prevaru i objavila da je fotografija lažna. Jeftin „fotošoperski” trik u koji su mnogi poverovali (arhiva.alo.rs, 9. 11. 2012); Nisam mogla ništa drugo da radim osim da se igram u Fotošopu. Na sajtu „worth a 1000” bilo je takmičenje u fotošoperskim igrama. (telegraf.rs, 28. 6. 2013).*

③ порекло према енгл. Photoshop.

⑥ област фотографија.

фотошòперски прил.

① дефиниција *на начин својствен фотошоперима, као фотошопер (= особа која обрађује дигиталне слике или фотографије у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу).*

② цитати *Nebo je naravno umetnuto, što bi se fotošoperski reklo (forum.krstarica.com, 15. 8. 2013).*

③ порекло према енгл. Photoshop.

⑥ област фотографија.

⑧ напомене Нераспрострањено.

фотошопирање

❶ дефиниција *обрађивање дигиталних слика или фотографија у програму за обраду фотографија, типично у Фотопшопу.*

❷ цитати Фотографисање и „фотошопирање“ је релативно лако извести, али је најболнија тачка виртуелне туре ипак енџин (politika.rs, 9. 1. 2012); Селма се у голишавом издању сликала у природи с леђа, а до изражаја је дошла њена позадина, а поред тога многим је „запао за око“ певачичин струк, па су је оптужили за претерану обраду фотографије. [...] „Фотошопирање срамотно одрађено“, „неприродно сужен“ (rtvbn.com, 20. 5. 2020); Медијима није циљ да модернистички експериментишу са њим, напротив, али предимензионираност Симовића је нешто што захтијева додатни дизајн слике, фотошопирање и кроповање (in4s.net, 29. 3. 2020); Након што се сликао, замолио је мајстора да ретушира портрет, тако да на слици изгледа млађи. Тако „фризирану“ фотографију (ко каже да је фотошопирање савремен изум) послао је заинтересованој девојци (dnevnik.rs, 20. 3. 2020); Toliko su ti efekti i fotošopiranje otišli daleko da se istinski obrađujem kad vidim da je neko lepši uživo nego na slikama (twitter.com, 7. 10. 2017).

❸ порекло према енгл. to photoshop < Photoshoper.

❹ синоними фотошоповање.

❺ област фотографија.

фотошопирати, -ам сврш. и несврш.

❶ дефиниција *обрадити, обрађивати дигиталну слику или фотографију у програму за обраду фотографија, типично у Фотопшопу.*

❷ цитати Britni sa Navaја ŠOKIRALA IZJAVOM: Paparaci me fotošopiraju da budem debela! (story.rs, 11. 6. 2019); Užasan trend koji hara Instagramom: Nije im dovoljno što fotošopiraju struk i zadnjicu, а sada i ovo (telegraf.rs, 20. 11. 2019); Nova alatka otkriva da li ste FOTOŠO-PIRALI lice na svojim fotografijama (blic.rs, 8. 11. 2019); Pogledala me pravo u oči i rekla mi: „Želim da fotošopirate sav moj celulit, sve moje crvene strije, svo moje salo i sve moje bore. Neka nestanu. Želim da se osećam prekrasno bar jednom u životu.“ (telegraf.rs, 19. 10. 2015).

❸ порекло према енгл. to photoshop < Photoshoper.

❹ синоними фотошоповати.

❺ област фотографија.

ФОТОШОПОВАЊЕ

❶ дефиниција *обрађивање дигиталних слика или фотографија у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

❷ цитати „Viktorijas sikret” је највећи амерички произвођач доњег рубља, годишње зарађује више од милијарду долара, а њихови „анђели” су најплаћенији модели на свету са милионским зарадима по сезони. Без обзира на махнито фотошоповање фотографија модела и креације које понекад нису најудобније, ова компанија је сан сваке манекенке (pressonline.rs, 11. 9. 2011); „Fotošopovanje” blogova – да или не? (pisanjezaweb.rs); Nekim ljudima ни фотошоповање душе не би помогло (twitter.com, 29. 1. 2013); Pisati одговор међународној организацији, која ocenjuje stanje људских права у целом свету је, фотошоповање своје фотографије. Пи куповина новог огледала, јер нисте задовољни својим одразом на старом (twitter.com, 14. 5. 2020); Праштајте за брљаво фотошоповање, али сам журио (skyscraper-city.com, 6. 12. 2009).

❸ порекло према енгл. to photoshop < Photoshop.

❹ синоними фотошопирање.

❺ област фотографија.

ФОТОШОПОВАТИ, -ујем сврш. и несврш.

❶ дефиниција *обрадити, обрађивати дигиталну слику или фотографију у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

❷ цитати Živimo u свету u ком се све може лаžирати и фотошоповати (novosti.rs, 29. 1. 2020); U proteklih неколико година, popularnost Photoshopa је довела до stvaranja нове Internet скраћенице – фотошоповати (engl. to photoshop something). Reč се користи u смислу измене фотографије за погодне сврхе (internet, e-mail, šala) (tippingpoint.rs, 20. 2. 2017); Iako на први поглед све делује нормално, паљљивијим zagledanjem, primećuje се један jezi-vi detalj, а то је да се u њеној kosi nazire један од прстију! Pošto је теško за poveravati да је ово неки modni detalj, reklo би се да Kim и dalje не уме да пронађе nekog ко ће јој људски фотошоповати слике! (famoza.net, 5. 5. 2020); Fotošopovali су ме, доста ми је toga, па сам морала да обриšem spot док то не поправе. Мој струк није толико uzak – rekla је pevačica (blic.rs, 11. 5. 2016).

❸ порекло према енгл. to photoshop < Photoshop.

❹ синоними фотошопирати.

❺ област фотографија.

хаштаг м. р.

❶ дефиниција *реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # (хаши, тараба), који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама.*

❷ цитати Prvi haštag objavljen je 23. avgusta 2007. godine od strane Krisa Mesine koji je i tvorac ovog znaka. On je ideju za haštagove pronašao dok je pokušavao da osmisli način kako da grupa ljudi lakše komunicira na Twitteru, piše „The Next Web”. [...] Haštagovi su vrlo brzo prihvaćeni od strane korisnika i postali su deo mejnstrim kulture. Mesina sigurno nije mogao ni da pretpostavi koliko će haštagovi postati popularni i da će postati sastavni deo svih društvenih mreža današnjice (telegraf.rs, 23. 8. 2017); Ono na čega se svodi svaki duži ili kraći tekst na društvenim mrežama jeste pravilna upotreba haštagova (hashtags). Prvobitno su se pojavili uz društvenu mrežu Twitter. Njihova upotreba je bila vrlo specifična, usmerena na kreiranje sadržaja, odnosno teme. Upotrebom haštaga na Tviteru napravila bi se referenca za zajedničke teme. na primer – #sudskitumac, tako da svako ko priča, tj. piše o sudskim tumačima, može da se poveže u grupu. Kada ispred određene reči postavite znak #, vi ste u principu napravili svojevrsan link. Na taj način mogu da se nađu slični članci ili tvitovi o temi koja vas interesuje i započne trend (još jedan od termina specifičan za Tviter). Malo po malo i upotreba haštagova se proširila na sve oblike pisane komunikacije. Facebook, Instagram, WhatsApp i drugi slični oblici komunikacije, svi su bili preplavljeni haštagovima (sudski-tumaci.rs, 29. 11. 2018); Instagram korisnici koji su zainteresovani za određenu temu će tražiti hashtagove koji su povezani sa tom temom i zbog toga treba da koristite *hashtag* koji označava *oblast* kojom se bavite. [...] Hashtagove ne treba slučajno redati u Instagram postu, već treba istražiti šta ciljna publika najviše kuca na Google-u. Počnite od ključnih reči koje ste našli u analitici ili u Keyword Planneru (bitmedia.rs, 3. 6. 2019); Nikada ne koristite više od 2 ili 3 hashtaga na Facebook društvenoj mreži. Na twitteru možete koristiti više hashtagova, a na instagramu je upotreba više od 5 hashtagova redovna pojava. Ipak, savetujemo vam da nikada ne preterujete. 1 do 3 hashtaga su sasvim dovoljna za svaku objavu (rmf.marketing, 2. 6. 2016).

❸ порекло ЕНГЛ. hashtag.

❹ варијанте хештег.

❻ област друштвене мреже.

хаштаговāње и хаштаговāње

❶ дефиниција *додавање дигиталном садржају хаштага (= речи или израза, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

❷ цитати Захваљујући дигиталним елементима поставке публика ће бити у прилици да користи све погодности мултимедијалне изложбе #Самосликање – селфи кроз српску уметност: прављење селфија, шеровање на друштвене мреже, хаштаговање и креирање онлајн галерије савремених аутопортрета (muzejisrbije.rs, 15. 4. 2018); Излагање Весне Вуксан, пројект менаџерке IFLA-е, односило се на умрежавање, дељење фотографија путем друштвених мрежа, хаштаговање и коришћење апликације за мобилне телефоне како би делегати у сваком тренутку имали информацију о дешавањима на Конгресу (citaliste.rs, 2019); Kad u potpisu za fotografiju vidite i haštagovanje na jutarnji trening (#jutarnjitrening), uz činjenicu da je fotka napravljena u teretani, jasno je da je to, a ne nešto drugo čega bismo mogli da se setimo, stara dobra navika kojoj se Dragana vraća (arhiva.vesti-online.com, 3. 1. 2014); Danas se gotovo podrazumeva da se znaju pojmovi kao što su: fejsbuk, tvider, instargram, lajkovanje, haštagovanje i sl. (danas.rs, 3. 5. 2015); Italijanski distributori vina veoma poštuju svoju kuhinju. Jedino mi s Francuzima loše ide, moram da uvežbam haštagovanje na francuskom (vino.rs, 27. 12. 2017).

❸ порекло према енгл. hashtag.

❹ варијанте хештаговање, хештеговање.

❺ област друштвене мреже.

хаштаговати и хаштаговати, -ујѐм сврш. и несврш.

❶ дефиниција *додати, додавати дигиталном садржају хаштаг (= реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

❷ цитати Ljudi će se tagovati, šerovati, lajkovati, haštagovati, komentarisati i to sve preko vaše stranice (selfikabina.com, 3. 10. 2015); Savremeno doba nas mami da sve zabeležimo. Najobičnijim telefonom, na primer, od koga se ne razdvajamo i da to arhiviramo. Za sebe prevashodno. A ako želimo možemo to sa nekim i podeliti, ali onda obavezno *haštagovati* (doroteo.rs, 1. 1. 2016); Hashtag je odličan način promocije vašeg posla. Ukoliko, npr, počinjete posao kao kafe u kraju, objave vezane za kafu hashtagujte

sa #coffee (rmf.marketing, 2. 6. 2016); Ko ste vi bez svih tih etiketa? Ko ste vi bez svog brenda, bez te firmirane haljine, bez kafe koju haštagujete na Instagramu? (snezanamarkovic.rs); „Nemojte da haštagujete svaku reč u naslovu”, ističe Michael. To je veliko ne! Haštagovi bi trebalo da budu relevantni. Na primer, #ootd je uvek super značajan, pogotovo kada je pretraga u pitanju. Kada ga koristite, osećaćete se kao deo velike konverzације. Haštag koji nema značaja će samo odvući pažnju i ometati. U slučaju da je veći broj haštagova zaista značajan za pretragu na Instagramu, onda je postavljanje takvog naslova u redu (elle.rs).

- ❸ порекло према енгл. hashtag.
- ❹ варијанте хешТАГОВАТИ, хешТЕГОВАТИ.
- ❻ област друштвене мреже.

хедлајнер м. р.

❶ дефиниција *главни извођач, најпознатија група или солиста који учествује на неком концерту или фестивалу и чије име организатори обично истичу у рекламама јер привлачи публику; главни мушки извођач који учествује на неком концерту или фестивалу и чије име организатори обично истичу у рекламама јер привлачи публику.*

❷ цитати Највећи светски хедлајнери за 2019. долазе на „Егзит”: „Кјур” коначно у Србији! (rts.rs, 16. 10. 2018); Organizatori Sziget festivala koji se ove godine održava od 7. do 13. avgusta na Ostrvu slobode u Budimpešti, kompletirali su line-up kada su u pitanju hedlajneri, a ovoga puta potvrđen je američki sastav The National (balkanrock.com, 6. 3. 2019); Exit pojačava spisak hedlajnera, stiže i French Montana. Ovogodišnji EXIT festival okupiće na jednom mestu najtraženije zvezde današnjice, a selekcija je postala jača za još jednog superstara (rs.n1info.com, 7. 6. 2018); DJ Snake danas je hedlajner najvećih svetskih festivala kao što su Coachella, Lollapalooza, Tomorrowland i brojnih drugih gde se neretko nalazi kao jedini DJ hedlajner u rangui sa najvećim grupama današnjice, kao što su The Killers, Muse ili Migosi! (021.rs, 11. 2. 2020); Ove godine su hedlajneri bili malo skromniji, a mi želimo da se 2020. ponovo sve vrati na kolosek iz 2018. Bilo kako bilo, ulazimo u prvi dan festivala, gde je hedlajner bio Testament, koji su otpašili svoju metalsku svirku sa opakim žarom, pred 7.000 posetilaca, pokazavši najbolje od ovog žanra (nadlanu.com, 24. 6. 2019).

- ❸ порекло енгл. headliner.
- ❺ синоними ЗВЕЗДА.
- ❻ област МУЗИКА.

хедлајнерка ж. р.

❶ дефиниција *главни женски извођач који учествује на неком концерту или фестивалу и чије име организатори обично истичу у рекламама јер привлачи публику.*

❷ цитати А тамо их је дочекала техно краљица Нина Кравиц која је као неприкосновена хедлајнерка трансформисала цео фестивал у велики рејв на метар од мора. За њен премијерни наступ на „Си денс” фестивалу дала је више од максимума (rts.rs, 1. 9. 2018); Veliki broj muzičara koji nastupaju na festivalu pridružio se apelu za pomoć ugroženima od poplava, a hedlajnerka festivala Nene Čeri je poslala i video poruku (mondo.rs, 22. 5. 2014); Udarom lajnapu techno titana koji od 30. avgusta do 1. septembra donosi najveći elektronski spektakl na Jadran i skriveni bisser obale, plažu Buljarica, uz već ranije najavljena imena među kojima su Sven Vath, Richie Hawtin, Recondite i Gaiser, svojim premijernim nastupom na kulturnoj No Sleep bini Sea Dance festivala, pridružiće se ultimativna tehno hedlajnerka vodećih festivala i liderka nemačke elektronske scene Helena Hauff (onlyclubbing.com, 28. 6. 2019); Atraktivna hedlajnerka festivala jedva čeka da vas upozna! (mondo.rs, 20. 6. 2019); *Hedlajnerka festivala, Thornetta Davis* podigla je na noge sve ljude u sali svojim moćnim R’n’B (rhythm and blues) vokalom koji nikoga nije ostavio ravnodušnim. Odlično vladanje scenom, naglašen *leadership*, originalan ples i direktna komunikacija sa publikom, osvojili su simpatije prisutnih i pokazali zašto je *Thornetta* kraljica bluza u Detroitu (kossev.info, 31. 5. 2014).

❸ порекло према енгл. *headliner*.

❹ област МУЗИКА.

хедлајнерски, -а, -о

❶ дефиниција *који, која, које се односи на хедлајнере и хедлајнерке (= главне извођаче, најпознатије групе или солисте који учествују на неком концерту или фестивалу и чија имена организатори обично истичу у рекламама јер привлаче публику).*

❷ цитати Међу снимцима ће се наћи John Peel Session (1998), наступ на festivalu Nottingham’s Rock City (1984), hedlajnerski set sa čuvenog festivala Glastonbury iz 1999. godine, zatvoreni koncert u londonskoj crkvi St. James iz 2004, i mnogi drugi (espresso.rs, 7. 9. 2018); Slede odlični albumi „To All New Arrivals” 2006. i „The Dance” 2010. godine, uz drugi po redu hedlajnerski nastup na 40. godišnjici Glastonbury festivala i veliku svetsku turneju koja je trajala skoro dve godine (danars.rs, 26. 2. 2015); Anthrax su

najavljeni kao specijalni gosti i uprkos nešto kraćem setu odradili pravi *hedlajnerski* nastup (hardwiredmagazine.com, 1. 6. 2016); Njihovi trijumfalni hedlajnerski koncerti iz 2004. godine imali su na listi pesama čak i kultne obrade „Blitzkrieg Bop” (Ramonas), „Ever Fallen In Love” (Bužcoks) i potpuno prirodno „We Are The Champions” (Queen), a neki od srećnih fanova su čak sa njima skakali na bini (kurir.rs, 12. 3. 2013); Muzičarka je rasprodala svoj prvi hedlajnerski nastup u prestižnom londonskom South Bank Centru prošlog aprila, sarađivala je sa slavним japanskim sastavom MONO i bila na turneji sa bendovima kao što su Cult Of Luna, Russian Circles, Explosions In The Sky, Nordic Giants i Sisters Of Mercy (rocksvirke.com, 28. 6. 2020).

❸ порекло према енгл. *headline*.

❹ област МУЗИКА.

хедхантованье

❶ дефиниција *упражњавање, практиковање глампинга (= врсте камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смеиштаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање).*

❷ цитати Hedhanting, jedno od najmodernijih globalnih zanimanja, nije se još zainteresovalo za Srbiju. Ni Srbija za hedhanting. Ili vi, možda, iz ličnog iskustva možete da posvedočite drugačije. Recimo, zove vas telefonom školski drug, nudi vam rukovodeće mesto, ugledna firma, dobra plata, ali dok razmišljate o ponudi da nikom ne govorite, jer će vas on isporučiti vlasniku rme u zamenu za jedno mestašće ošacovano za sebe. I slično, hedhantovanje na crno. Amaterski (nirapress.com, 2006); Bavljenje kriminalom nije posao - to je izvor prihoda. Isto važi i za kockanje, i hedhantovanje (narratorhorodver.blogspot.com, 18. 5. 2013).

❸ порекло према енгл. *headhunting*.

❹ синоними скаутинг, хедхантинг.

❺ област ПОСЛОВАЊЕ.

хедхантовати, -ујем сврш. и несврш.

❶ дефиниција *пронаћи, проналезити одговарајуће кадрове на тржишту, обично за руководећа радна места, за потребе сопствене компаније или за друге компаније.*

❷ цитати Nama je Infostud ili linkedin važan partner ali mi ne hedhantujemo lјude na tom mestu (vesti.rs, 2. 11. 2015).

- ③ порекло према енгл. *headhunt*.
- ⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

хештаговāње и хештаговāње

① дефиниција *додавање дигиталном садржају хаштага (= речи или израза, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати *Za razliku od svakodnevnog života, gde npr. profesor ne može da bira studente za svoju publiku dok je u svojoj ulozi profesora, na društvenim mrežama sebi možemo olakšati na brojne načine: od popularnog #heštagovanja gde svoju ulogu želimo dodatno da učinimo vidljivom neko me ko još uvek nije naša publika, do zaključanog profila, gde nam publika postaje samo neko kome smo to dozvolili (czm.org.rs, 5. 2. 2019); Heštagovanje ludom radovanje / Koga ubjeđujete na šarenim iluzijama Instagramu i FaceBooku da ste srećni, voljeni, zadovoljni i uspješni (facebook.com, 17. 5. 2019).*

- ③ порекло према енгл. *hashtag*.
- ④ варијанте ХАШТАГОВАЊЕ, ХЕШТЕГОВАЊЕ.
- ⑥ област ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

хештаговати и хештаговати, -ујѐм сврш. и несврш.

① дефиниција *додати, додавати дигиталном садржају хаштаг (= реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати *Aplikacija je veoma slična Tviteru – možete da pratite različite naloge i sadržaj vam se pojavljuje u vidu hronoloških vesti. [...] Osim toga, može da se komentariše i heštaguje (espreso.rs, 10. 11. 2020); Nalazim se sa Draletom na redovnoj kafi ponedjeljkom da protabirimo koja će piva i dešavanja biti u „Sladu” te sedmice, i kakve bisere mojih marketinških umeća ćemo u toku sedmice plasirati na društvenim mrežama malopre pomenutog kafića. Koga ću tagovati i heštagovati. Vrlo me zabavlja činjenica da se bakćem društvenim mrežama, ja, koja do pre godinu dana nisam znala ni kako Instagram izgleda (pancevo.city, 4. 10. 2020); Ništa od toga nismo*

uradili ali nas to nije sprečilo da skrolujemo, lajkujemo, šerujemo, dislajkujemo, tagujemo i heštagujemo i zapratimo milone (neceteverovati.blogspot.com, 28. 7. 2017); Ovo neću ni da heštagujem (facebook.com, 17. 11. 2020); Potrebno je da tu majicu obučete, slikate se i heštagujete #vapeaminate ovde u grupi i na stranici vaperi srbije pa vam ja pravim kod (facebook.com).

- ③ порекло према енгл. hashtag.
- ④ варијанте ХАШТАГОВАТИ, ХЕШТЕГОВАТИ.
- ⑥ област друштвене мреже.

ХЕШТЋГ м. р.

① дефиниција *реч или израз, уз могућност коришћења и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # (хаш, тараба), који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама.*

② цитати Vrlо je verovatno da ste u poslednje vreme svuda viđali heštegove (#). Tviter, gугl plus, instagram, pinterest i mnoge druge друштвене мреже користе heštegove da повежу korisnike. Kada jedan korisnik iskoristi hešteg da pronade određenu reč, videće sve postove koji sadrže tu određenu reč. Zaista je korisno znati kako i kada se користе heštegovi, pogotovo danas kada друштвене мреже postaju naš primarni način komunikacije. Iako koristan, tviter može biti i pomalo zбunjujuć, pogotovo za nove korisnike. Heštegovi su jedan od najbitnijih i najefikasnijih načina za organizaciju informacija na tviteru. Bilo ko može bilo kada da napravi hešteg, prostim kucaњem fraze u obliku „#tema” kada postuje tvit (edukacija.rs, 8. 9. 2014). Hešteg može biti моćно оруђе за добро, али и veoma lako zloupotrebljen. Instagram svake godine, zapravo svakog dana, odlуčuje koji heštegovi će biti забранјени за коришћење. Neki se potpuno забранјују, а neki samo привремено. Ovo i nije toliko bitno за личну употребу ljudi, али ствари су потпуно другачије за све one koji heštegove користе за posao (telegraf.rs, 29. 3. 2018). Serijal „Hešteg” donosi priče iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije. Novi serijal „#hešteg” u režiji Sabine Begović-Ćorić, koji počinje sa emitovanjem večeras (21.30) na programu „Al Džazire Balkans”, u šest epizoda donosi dvanaest priča iz tri државе – Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije (blic.rs, 2. 4. 2020). Kompanija Dizni pokušala da prisvoji hešteg #MayThe4th i razbesnela fanove Ratova zvezda (danas.rs, 29. 4. 2020). Ove naizgled nevine slike vrlo lako mogu biti zloupotrebljene od strane stranaca na internetu ako ih пронађу – а njihovo проналажење postaje sve lakše zahvaljuјуći heštegovima (telegraf.rs, 6. 4. 2018).

- ③ порекло енгл. hashtag.
- ④ варијанте хаштаг.
- ⑥ област друштвене мреже.

хештèговāње и хèштеговāње

① дефиниција *додавање дигиталном садржају хаштага (= речи или израза, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати Nadam se da vam je ovaj kratak uvod u hashtag-ove bio zabavan i da će biti koristan. [...] Srećno heštegovanje (pinconsulting.co.rs); Samo je tužno što se čitav protest sveo na pomodarski cirkus slanja slika na Instagram, heštegovanje, čekinovanje, tvitovanje bog zna kakvih mudrolija, i kačenje slika sa buntovničkim statusima na Fejsbuk (arhiva.nedeljnik.rs); Za oba tipa, grandiozni i vulnerabilni, pokazalo se da su više skloni da se ponašaju na način da traže pažnju (attention-seeking) na Instagramu kroz heštegovanje popularnih i skupih brendova, postavljanje fotografija stvari koje žele, ali ne poseduju i postavljanje fotografija poznatih ličnosti koje cene (introspektiv.com); Ako ne znate šta je nešto, nemojte o tome postaviti. Fenomeni trenda, poput pisanja engleskog srpskim jezikom, heštegovanje određenih grupa i sl. stvari nisu toliko bitne da biste trebali rizikovati da to uradite pogrešno i ispadnete matora „budala” (top-shop.rs); Pa ćemo već u hodu da osmislimo kako ćemo da gradimo septičku jamu i dodelimo najboljima adekvatne nagrade. Nek heštegovanje počne (tarzanija.com, 15. 5. 2015).

- ③ порекло према енгл. hashtag.
- ④ варијанте хаштаговање, хештаговање.
- ⑥ област друштвене мреже.

хештèговати и хèштеговати, -ујѐм сврш. и несврш.

① дефиниција *додати, додати дигиталном садржају хаштаг (= реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати Mnogi se slažu i da je jedan, ali vredan najbolja varijanta. Da, postoje ljudi koji hešteguju #svaku #mogucu #rec #koja #se #nalazi #u #njihovom #captionu, ali vi to nemojte raditi. Heštegovi moraju da budu popularni (wannabemagazine.com, 2020); Kad sam im pričala da hešteguju i po-

sete stranicu mnogi su odmah tražili da vide šta još Opens nudi (old.opens2019.rs, 6. 6. 2018); Našoj deci su ruke uvek čiste. Ne smrde na lanac od ringišpila, nemaju pesak ispod noktiju, nikad. Naša deca broje lajkove, hešteguju (duda.rs, 21. 4. 2020); To se može videti po tome da tek otvoreni nalog srednjeg menadžera od starta besprekorno barata Tviterom, citira, odgovara, hešteguje, i što je najinteresantnije, poznaje važnost pozicioniranja menšna u tvidu, što ne znaju ni mnogi dugogodišnji tviteraši (astrogalfa.wordpress.com, 7. 3. 2018); Uskoro ću da napravim post gde ću sve to lepo da objasnim, šta da hešteguju, šta da zapravo urade (zoomer.rs, 12. 10. 2020).

- ③ порекло према енгл. hashtag.
- ④ варијанте хаштаговати, хештаговати.
- ⑥ област друштвене мреже.